

ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

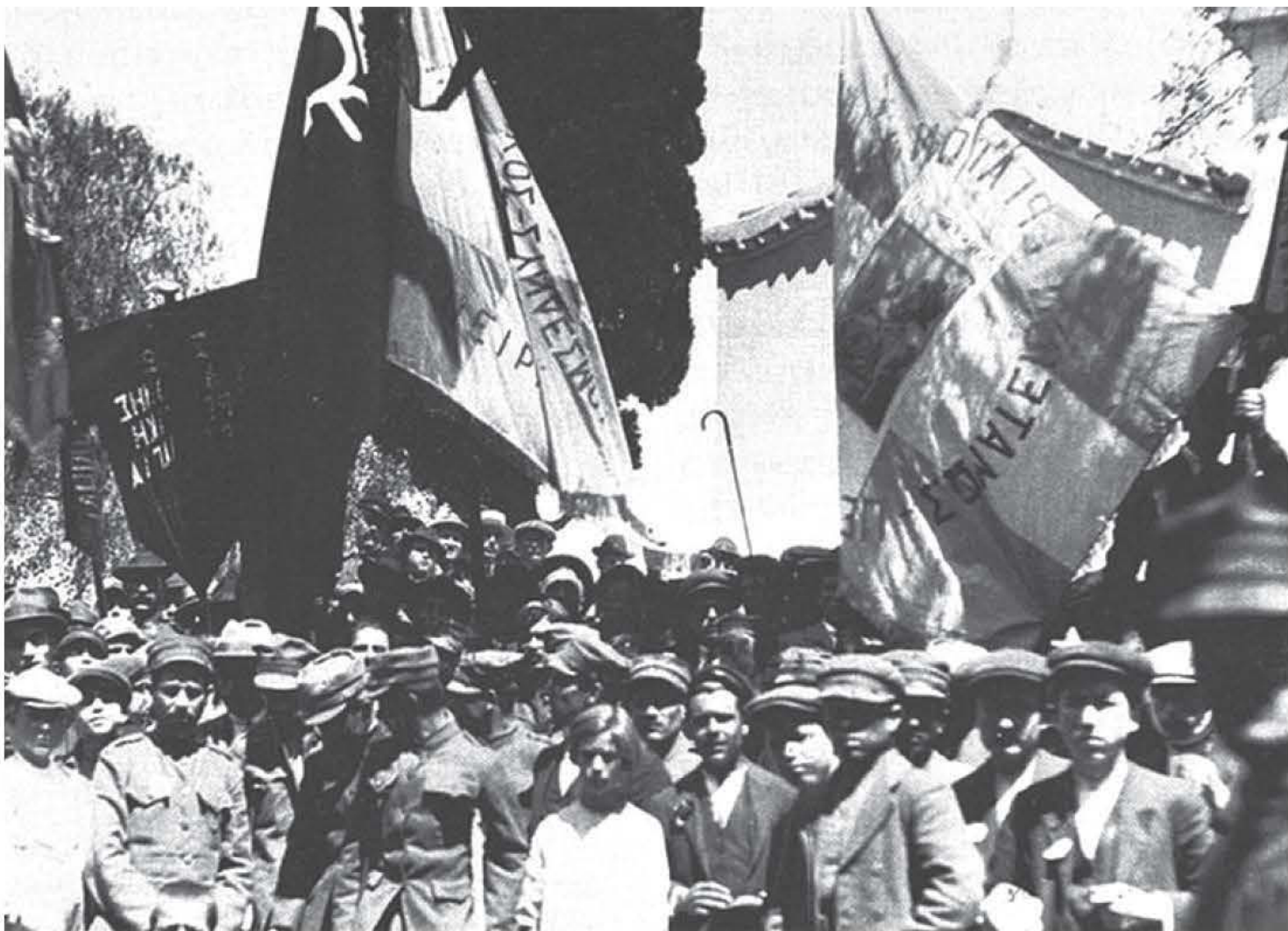
Όταν το Πάσχα προκάλούσε αναταράξεις

Το 1926, τρία χρόνια μετά την εισαγωγή του νέου ημερολογίου και την υιοθέτηση του «διορθωμένου» νέου πολιτικού από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, επικρατεί αναταραχή. Τα ειωθότα, σύμφωνα με τα οποία το Πάσχα γιορτάζεται μεταξύ 22 Μαρτίου και 25 Απριλίου, ανατράπηκαν. Το κατηγορηματικό «Ποτέ τον Μάη Λαμπρή» ακυρώθηκε. Με την προσθήκη δεκατριών ημερών, κατά τη μετάβαση από το παλιό στο νέο ημερολόγιο, η Κυριακή 19 Απριλίου (παλιό ημερολόγιο), κατά την οποία θα εορταζόταν, μετατίθεται την Κυριακή 2 Μαΐου (νέο ημερολόγιο). Η σύμπτωση, αναζωπυρώνοντας την προηγούμενη αντίθεση με τους «παλιοημερολογίτες», προκάλεσε νέες αντιπαραθέσεις.

Με απειλές για επιτίμια, μέχρι αποκλεισμού από τη Θεία Κοινωνία. Ακόμη και βαρύτερες τιμωρίες για τους «αιρετικούς». Το βασικό ερώτημα που δίχαζε ήταν: «επιτρέπεται η εορτή του Πάσχα κατά Μάιο;». Οσοι απαντούσαν αρνητικά, σύμφωνα με μια εκκλησιαστική πηγή της εποχής, «είχον την τόλμην να προβώσιν και εις επικρίσεις, μομφάς και ύβρεις». Θεωρούσαν ότι το αποτέλεσμα «ήλλαξεν την πίστιν των πατέρων μας», «τετέλεσται η Ορθοδοξία» κι άλλα παρόμοια πικρά, τα οποία αφθονούν σε παρόμοιες περιστάσεις.

Αρχικώς διατυπώθηκαν κάποιες προτάσεις για να αποφευχθεί το νεοφανές και «σκανδαλιστικό». Με κριτήρια αυστηρά εκκλησιαστικά και τα παραδεδομένα, αλλά και αστρονομικά θα μπορούσε να μετατεθεί στις 4 Απριλίου (νέο ημερολόγιο). Επικράτησε, όμως, η σκέψη ότι αυτό θα προκάλούσε θρησκοευτικές και κοσμικές ανωμαλίες.

Ετσι, η Ιερά Σύνοδος, αν και αναγνώριζε ότι «του εκκλησιαστικού εορτολογίου μη συμπίπτοντος προς το

εν χρήσει της ελληνικής κοινωνίας ημερολόγιον, σκανδαλισμός της συνειδήσεως του λαού προέκυψεν ου σμικρός και κίνδυνος αποξενώσεως αυτού από της Εκκλησίας», αντιμετώπισε το όλο ζήτημα με κηρύγματα, εγκυκλίους και φυλλάδια. Δεν φαίνεται, όμως, το μαγιάτικο Πάσχα να προκάλεσε ισχυρούς και εκτεταμένους δημόσιους «σκανδαλισμούς». Προφανώς, αυτό θα οφείλεται, έως έναν βαθμό, και στο γενικό κλίμα ανελευθερίας και διώξεων από τη δικτατορία του Πάγκαλου.

«Ανάσταση» στις εξοχές του Ρέντη...

Το 1926 η εργατική Πρωτομαγιά έπεφτε για πρώτη φορά το Μεγαλοβδόμαδο και μάλιστα το Σάββατο της Ανάστασης. Με το παλιό ημερολόγιο αυτό δεν μπορούσε να συμβεί, αφού η υστερότερη ημερομηνία του Πάσχα ήταν η 25η Απριλίου. Η χώρα γνωρίζει τη δικτατορία του Πάγκαλου και ειδικά από τις αρχές του χρόνου κράτος δικαίου δεν υφίσταται. Η συντηρητική διοίκηση της ΓΣΕΕ, που έχει αναλάβει λίγες μέρες νωρίτερα εκτοπίζοντας τη φιλοκομμουνιστική, μετέθεσε τον εορτασμό για την Τρίτη 4 Μαΐου. Τότε σημειώθηκε για πρώτη φορά μετάθεση της μέρας των εργατών λόγω Πάσχα.

Στας «εξοχές» και ειδικά στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη, όπου επιτρέπονται οι πρωτομαγιάτικες εργατικές εκδηλώσεις, πραγματοποιείται μεγάλη συ-

γκέντρωση (πηγές κάνουν λόγο για πάνω από 10.000), όπου συμμετέχουν εργαζόμενοι και συνδικαλιστές της Αθήνας και του Πειραιά όλων των αποχρώσεων (επαναστάτες, ρεφορμιστές, συντηρητικοί). Κυριαρχούν οι «κόκκινοι», οι οποίοι αποδοκιμάζουν τους ομιλητές των άλλων παρατάξεων, δημιουργούνται επεισόδια και επεμβαίνει η χωροφυλακή προκειμένου να διαλύσει τη συγκέντρωση.

Παρά την επέμβαση και τις συλλήψεις η συγκέντρωση συνεχίστηκε και σφραγίστηκε με ζωκραυγές υπέρ του ενιαίου μετώπου εργατών, αγρο-

τών και προσφύγων. «Οι εργάται διεσκορπίσθησαν κατόπιν εις τα πέριξ, ένθα και παρέμεινον διασκεδάζοντες μέχρι της εσπέρας...». Ο «θορυβώδης εορτασμός» με την προσδοκία της «ανάστασης» των εργατών, κατά τις εφημερίδες, τελείωσε με ομόφωνη έγκριση ψηφίσματος.

Μια κόκκινη Μεγάλη Παρασκευή
Στη διάρκεια του Μεσοπολέμου, εκτός από το 1926, άλλη μία φορά η Πρωτομαγιά συνέπεσε με τη Μεγάλη Εβδομάδα. Την Μεγάλη Τετάρτη του 1929. Η κυβερνητική ΓΣΕΕ μεταθέτει τον εορτασμό για τις 12 Μαΐου, ενώ

